

ARAŐTIRMA VE İÇTİHAT BİRİMİ (AR-İÇ)
BİLGİ NOTU

AİHM KARARLARI
2013/17

DEL RÍO PRADA / İSPANYA

(42750/09, 21/10/2013)

[Karar Metni](#)

İlgili Maddeler	AİHS 5/1 ve 7.
Hak ve Özgürlükler	Özgürlük ve güvenlik hakkı (hukuka aykırı tutuklama), kanunsuz ceza olmaz ilkesi
Anahtar Kelimeler	Ceza, cezaların toplanması, infaz, infazdan indirim, içtihat değişikliği, öngörülebilirlik.
Davanın Özü	Cezaların infazına ilişkin yapılacak içtihat değişikliklerinin geriye yürütülerek öngörülemez bir şekilde fiilen infaz edilecek süreyi uzatmaması gerekir.

KARARIN ÖZETİ

Olaylar ve Olgular:	<p>Başvurucu terör örgütü ETA üyesi olma, çok sayıda öldürme, öldürmeye teşebbüs ve diğer suçlar nedeniyle 3000 yıldan fazla hapis cezasına mahkûm edilmiştir.</p> <p>Başvurucuya verilen hapis cezaları için, ilgili kanun uyarınca, infaz edilecek süre azami süre olan otuz yıl olarak belirlenmiştir.</p> <p>İlgili kanuna göre, hükümlüler infaz ettikleri süre karşılığında ceza indirimi alabilmektedirler.</p> <p>Kanunda açıklık olmamasına rağmen, başvurunun mahkûm olduğu suçları işlediği ve cezalarının toplandığı tarih itibarıyla geçerli olan yerleşik içtihatlarla ve uygulamaya göre birden fazla suçtan mahkûm olup cezaları toplanan ve infaz edeceği süre otuz yıl olarak belirlenen kişilere de bu indirimler otuz yıl üzerinden uygulanmaktadır.</p> <p>Başvurucu cezasını infaz ederken, Yüksek Mahkeme, 2006 yılında, başka bir davada içtihat değiştirmiş ve indirimlerin infazda geçecek azami süreye değil, her bir cezaya ayrı ayrı uygulanacağı, bu indirimler sonucu bulunan sürelerin toplamının otuz yılı aşamayacağı şeklinde “Parot doktrini” olarak bilinen içtihadını geliştirmiştir.</p> <p>Bu içtihada dayanılarak başvurunun fiilen infaz edeceği süre yeniden belirlenmiş ve tahliyesi için infaz etmesi gereken süre yaklaşık dokuz yıl uzamıştır.</p>
İddialar:	<p>Başvurucu, Yüksek Mahkemenin yeni içtihadının geçmişe yürütülerek kendisi hakkında uygulanmasının AİHS’in 7. maddesinde düzenlenen kanunsuz ceza olmaz ilkesi ile 5/1. maddesinde düzenlenen hukuka aykırı olarak tutulmama hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.</p>
Hükümetin Savunması:	<p>Hükümet, cezaların toplanması ve infaz edilecek en yüksek sürenin belirlenmesinin, bir ceza niteliğinde olmadığını, cezanın infazıyla ilgili olduğunu; başvurunun işlediği ciddi suçlar ile cezaevinde kaldığı sürenin uzunluğu arasında uygun bir bağ bulunduğunu belirtmiştir.</p>
Hukuki Değerlendirme:	<p>Mahkeme, başvuruyu AİHS 5/1, 7, 41 ve 46. maddelerden incelemiştir.</p>
<i>7.madde yönünden;</i>	<p>AİHM, olayda cezanın “infaz şeklinin” değil, “kapsamının” değiştirilmesi nedeniyle şikâyetin AİHS’in 7. maddesi kapsamına girdiği, değişikliğin başvuru tarafından öngörülemez nitelikte olması nedeniyle de anılan maddenin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.</p>
<i>5/1.madde yönünden;</i>	<p>AİHM, öngörülemez içtihat değişikliğinden önceki yerleşik uygulama uyarınca başvurunun tahliye olması gereken tarihten sonra infaz ettiği sürenin ise hukuka aykırı tutulma niteliğinde olduğuna ve AİHS’in 5/1. maddesinin ihlal edildiğine hükmetmiştir.</p>
<i>46.madde yönünden;</i>	<p>AİHM, başvuru konusu olayın şartları içinde ihlali gidermenin tek yolunun mümkün olan en kısa sürede başvurunun tahliye edilmesi olduğu sonucuna varmıştır.</p>
<i>41. madde yönünden;</i>	<p>AİHM, başvuru lehine manevi tazminata da hükmetmiştir.</p>